

KIRJALLINEN KYSYMYS 380/2003 vp

Velkajärjestelyn jälkeisten lisäsuoritusten perintä

Eduskunnan puhemiehelle

Eräälle henkilölle vahvistettiin käräjäoikeudessa velkajärjestely ajalle 1.1.1996—31.12.2000, josta vielä puolitoista ensimmäistä vuotta olivat maksuvapaata aikaa. Takauksesta syntyneestä saatavasta sovittiin velkajärjestelyssä maksettavaksi kaikkiaan hieman yli 30 000 markkaa. Kyseinen henkilö suoritti koko maksetuksi sovitun summan maksuvapaa-ajan päätyttyä kertasuorituksena saatuaan sitä varten lainaa pankista, josta suoritus oli siirretty Arsenalille. Tähän menettelyyn henkilö sai Arsenalista puhelimitse suostumuksen ja lupauksen siitä, että maksuohjelma raukeaa tämän suorituksen jälkeen. Kirjallista päätöstä tai lausuntoa hän ei osannut vaatia sovituaan asiasta erään johtavan henkilön kanssa.

Kun Arsenal oli vuonna 2000 myyty C&A Finland Oy:lle, sai kyseinen henkilö yritykseltä keväällä 2000 kirjeen, jossa haluttiin lisäsuorituksia. Hänen soitettuaan yhtiöön sieltä todettiin, että lähetetty kirje on aiheeton ja että sen voi hävittää. Nyt on kuitenkin Aktiv Hansa lähettänyt uuden kirjeen, jossa vaaditaan vuosilta 1998—1999 aikaisempien suoritusten lisäksi 21 244 markkaa (3 573 euroa). Näin siitä huolimatta, että velkajärjestelyn päättymisestä on kulunut jo kaksi vuotta kahdeksan kuukautta. Henkilö maksaa edelleen lyhennyksiä lainasta, jolla

hän vuonna 1998 maksoi sovitun kertasuorituksen velkajärjestelystään.

Voimassa olevassa laissa todetaan käsitykseni mukaan yksiselitteisesti, ettei lisäsuoritusta voi enää hakea, mikäli velkajärjestelyn päättymisestä on kulunut kaksi vuotta. Voiko olla mahdollista, että uusi kuluvan vuoden alussa voimaan tullut laki antaa kuitenkin mahdollisuuden lähteä vaatimaan lisäsuorituksia velkajärjestelyistä, jotka ovat päättyneet jo vuosia sitten? Mikäli näin on, voi järjestely venyä periaatteessa loputtomiin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Katsooko hallitus, että nykyinen lainsäädäntö antaa mahdollisuuden toimia perusteluissa esitetyllä tavalla ja jatkaa velkajärjestelysaatavien perintää vielä lähes kolme vuotta sen jälkeen, kun järjestelyaika on loppunut ja

katsooko hallitus, että menettely luo alkuperäiselle velalliselle kohtuuttoman tilanteen?

Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 2003

Raimo Vistbacka /ps

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Raimo Vistbackan /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 380/2003 vp:

Katsooko hallitus, että nykyinen lain-säädäntö antaa mahdollisuuden toimia perusteluissa esitetyllä tavalla ja jatkaa velkajärjestelysaatavien perintää vielä lähes kolme vuotta sen jälkeen, kun järjestelyaika on loppunut ja

katsooko hallitus, että menettely luo al-kuperäiselle velalliselle kohtuuttoman tilanteen?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Velallisen lisäsuoritusvelvollisuudesta velkajärjestelyssä on monissa tapauksissa aiheutunut ongelmia, kun velallinen on jättänyt suoritukset tekemättä ajallaan. Jos maksurästejä on kertynyt paljon, selviytyminen rästeistä on yleensä vaikeaa. Muun muassa näiden tilanteiden välttämiseksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annettuun lakiin tehtiin useita tarkistuksia tämän vuoden alussa voimaan tulleella lailla. Lisäsuoritusvelvollisuuden aiheuttamia euromääräisiä rajoja korotettiin ja menettelysäännöksiä selkiytettiin.

Edelleenkin lähtökohtana on, että velallisen on maksettava lisäsuoritukset oma-aloitteisesti. Jos velallinen laiminlyö lisäsuoritusten maksun, velkoja voi vaatia niiden määrän vahvistamista

tuomioistuimessa. Tämä on tarpeen, jotta velkoja voi tarvittaessa periä lisäsuoritukset ulosoton kautta. Velkojan on aina ensin esitettävä vaatimuksensa lisäsuorituksista velalliselle ja varattava hänelle kohtuullinen aika vastata vaatimukseen. Lisäsuorituksia koskeva hakemus voidaan tehdä tuomioistuimelle vasta maksuohjelman päättymisen jälkeen. Viimeistään hakemus on tehtävä kahden vuoden kuluessa maksuohjelman päättymisestä. Lain siirtymäsäännösten mukaan tapauksissa, joissa maksuohjelma on päättynyt ennen 1.1.2003, velkoja voi tehdä hakemuksen ohjelman mukaan maksettavien lisäsuoritusten saamiseksi vielä kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta eli 31.12.2004 mennessä.

Jos velkoja vaatii ennen 1.1.2003 kertyneitä lisäsuorituksia, niiden määrää voidaan alentaa tai maksuvelvollisuus kokonaan poistaakin. Lisäsuoritusten alentaminen edellyttää selvitystä siitä, että velallisen maksukyky on heikentynyt niin olennaisesti, että häneltä ei voida kohtuudella edellyttää maksuohjelmassa määrätyn maksuvelvollisuuden täyttämistä. Uusien säännösten mukaan tällöin kiinnitetään erityisesti huomiota siihen, kuinka kauan lisäsuoritusten maksu kestäisi velallisen muuttuneissa olosuhteissa.

Viime kädessä tuomioistuin voi ratkaista kysymyksen siitä, onko velallinen kysymyksen perusteluissa esitetyssä tapauksessa maksuvelvollinen. Laki ei aseta estettä sille, etteivätkö velallinen ja velkoja voi maksuohjelman aikana sopia velallisen maksuvelvollisuudesta toisinkin kuin ohjelmassa on määrätty, kunhan huolehditaan siitä, ettei sopimuksella heikennetä muiden velkojien asemaa.

Helsingissä 21 päivänä lokakuuta 2003

Oikeusministeri Johannes Koskinen

Till riksdagens talman

I det syfte 27 § riksdagens arbetsordning anger har Ni, Herr talman, till behöriga medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsledamot Raimo Vistbacka /saf undertecknade skriftliga spörsmål SS 380/2003 rd:

Anser regeringen att den nuvarande lagstiftningen ger möjligheter att agera på det sätt som beskrivs i motiveringen och fortsätta indrivningen av skuldsaneringsfordringar ännu nästan tre år efter det att saneringstiden har gått ut och

anser regeringen att förfarandet åstadkommer en orimlig situation för den ursprungliga gäldenären?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

En gäldenärs tilläggsprestationsskyldighet inom skuldsaneringssystemet har i många fall medfört problem då gäldenären låtit bli att erlagga betalningarna i tid. Om mycket blivit obetalt är det i allmänhet svårt att klara av betalningarna. Det var bl.a. för att undvika dessa situationer som lagen om skuldsanering för privatpersoner reviderades på flera punkter genom en lag som trädde i kraft vid ingången av detta år. Beloppen i euro för tilläggsprestationsskyldigheten höjdes och reglerna för förfarandet förtydligades.

Utgångspunkten är fortfarande att gäldenären skall betala tilläggsprestationerna på eget initiativ. Om han eller hon försummar att betala tilläggsprestationerna kan borgenären yrka att beloppet skall fastställas vid domstol. Detta är nödvändigt för att borgenären vid behov skall kunna

driva in tilläggsprestationerna genom utsökning. Borgenären måste alltid först lägga fram sina krav angående tilläggsprestationer för gäldenären och reservera en skälig tid för honom eller henne att bemöta yrkandet. En ansökan om tilläggsprestationer kan göras hos domstol först efter det att betalningsprogrammet löpt ut. Ansökan skall göras senast inom två år från det att betalningsprogrammet slutfördes. Enligt övergångsbestämmelserna i lagen kan en borgenär i sådana fall där betalningsprogrammet har slutförts före 1.1.2003 ännu inom två år från det att lagen trädde i kraft, dvs. senast 31.12.2004, göra en ansökan angående tilläggsprestationer som skall betalas enligt programmet.

Om borgenären kräver tilläggsprestationer som hänför sig till tiden före 1.1.2003 kan de minskas och betalningsskyldigheten kan t.o.m. slopas helt. En minskning förutsätter en utredning av att gäldenärens betalningsförmåga försämrats så väsentligt att det inte rimligen kan förutsättas att han eller hon fullgör sin betalningsskyldighet enligt betalningsprogrammet. Enligt de nya bestämmelserna tar man härvid hänsyn särskilt till den tid som behövs för fullgörandet av betalningsskyldigheten under de nya förhållandena.

I sista hand kan domstolen avgöra frågan om gäldenärens betalningsskyldighet i det fall som beskrivs i spörsmålets motivering. Lagen utgör inget hinder för gäldenären och borgenären att komma överens under betalningsprogrammets tillämpningstid om gäldenärens betalningsskyldighet på ett annat sätt än vad som fastställts i programmet bara man ser till att det avtalade inte försvagar de andra borgenärernas ställning.

Helsingfors den 21 oktober 2003

Justitieminister Johannes Koskinen